

ผลของการเช็ดตัว การเช็ดตัวร่วมกับประคบด้วยผ้าเปียก การประคบด้วยผ้าเปียก
และการอาบน้ำที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิร่างกายในเด็กที่มีไข้

The Effect of Sponging, Sponging with Wet - Cloth Wrapping, Wet - Cloth
Wrapping and Bathing on Body Temperature Change in Febrile Children

โดย

ยุพิน กีสมศักดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขา พยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2525	
กองห้องสมุด	

17110

เรื่อง ผลของการเช็ดตัว เช็ดตัวร่วมกับประคบด้วยผ้าเปียก การประคบ
 ด้วยผ้าเปียก และการอาบน้ำที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิ
 ร่างกายในเด็กที่มีไข้

ผู้วิจัย บุพิน ศีสมศักดิ์

ระดับปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (พยาบาล)

สาขา การพยาบาลอายุรศาสตร์ - ศัลยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์

คณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ควบคุมการวิจัย รองศาสตราจารย์ สมพันธ์ ใหญ่ธีระนันท์

วัน เดือน ปี 14 มิถุนายน 2525

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะอุณหภูมิ
 ของร่างกายเด็กที่มีไข้หลังจากการลดไข้ด้วยวิธีการเช็ดตัว เช็ดตัวร่วมกับประคบ
 ด้วยผ้าเปียก ประคบด้วยผ้าเปียกและอาบน้ำ และศึกษาถึงความร่วมมือ ผลอาการ
 ทนทานของเด็กที่เกิดจากการลดไข้แต่ละวิธี โดยศึกษาในเด็กที่มารับการตรวจรักษาที่
 คลินิกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลศิริราช อายุระหว่าง 1 ถึง 5 ปี มีการติดเชื้อของระบบ
 ทางเดินหายใจ และมีไข้สูงเกิน 38.5° ซ. โดยการวัดปรอททางทวารหนัก จำนวน
 ทั้งสิ้น 80 ราย แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 20 ราย โดยการสุ่มอย่างง่าย ด้วยการ
 จับสลากแบบไม่มีการใส่ซ้ำ กลุ่มที่ 1 เช็ดตัว กลุ่มที่ 2 เช็ดตัวร่วมกับประคบด้วยผ้าเปียก
 กลุ่มที่ 3 ประคบด้วยผ้าเปียก กลุ่มที่ 4 อาบน้ำ วิธีเช็ดตัว เช็ดตัวร่วมกับประคบ
 ด้วยผ้าเปียก และประคบด้วยผ้าเปียก ใช้เวลาลดไข้เท่ากันคือ 20 นาที ส่วนวิธีอาบน้ำ
 ใช้เวลา ๑๕ นาที ทำการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิร่างกายในทันทีที่ทำการ
 ลดไข้เสร็จ และต่อไปทุก ๆ 15 นาทีเป็นเวลาานาน 1 ชั่วโมง พบว่าการเช็ดตัว
 การเช็ดตัวร่วมกับประคบด้วยผ้าเปียก การประคบด้วยผ้าเปียก และการอาบน้ำ ทำให้

ค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิร่างกายเปลี่ยนแปลงในลักษณะคล้ายคลึงกัน กล่าวคือในทันทีที่ทำการลดไข้เสร็จ ค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิร่างกายลดลงกว่าอุณหภูมิก่อนลดไข้ 0.46°, 0.36°, 0.55° และ 0.26° ตามลำดับ วิธีเช็ดตัวและประคบด้วยผ้าเปียกมีค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิลดลงมากที่สุดภายหลังจากการลดไข้ 15 นาที คือ 0.85° และ 0.97° ตามลำดับ วิธีเช็ดตัวร่วมกับประคบด้วยผ้าเปียกทำให้ค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิลดลงมากที่สุด 0.75° ภายหลังจากการลดไข้ 30 นาที ส่วนวิธีอาบน้ำค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิลดลงมากที่สุด 0.66° ภายหลังจากการลดไข้ 45 นาที เมื่อเปรียบเทียบผลการลดไข้ทั้ง 4 วิธี ในแต่ละช่วงเวลา พบว่า ภายหลังจากเสร็จสิ้นการลดไข้ทันที, 15 และ 30 นาที วิธีประคบด้วยผ้าเปียกลดไข้ได้ดีกว่าวิธีอาบน้ำอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01, .01 และ .05 ตามลำดับ และภายหลังจากเสร็จสิ้นการลดไข้ 45 นาที วิธีประคบด้วยผ้าเปียก ลดไข้ได้ดีกว่าวิธีเช็ดตัวร่วมกับประคบด้วยผ้าเปียกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ช่วงเวลาอื่นให้ผลไม่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือดี และไม่เกิดอาการหนาวสั่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีอาบน้ำไม่มีกลุ่มตัวอย่างรายใดเกิดอาการหนาวเลย

3

Thesis Title : The Effect of Sponging, Sponging with Wet -
Cloth Wrapping, Wet - Cloth Wrapping and
Bathing on Body Temperature Change in
Febrile Children

Author : Missis Yupin Deesomsugdi

Degree : Master of Science (Nursing)

Major Advisor : Associate Professor Sompan Hinjiranan

Department : Graduate Student in Medical - Surgical
Nursing, Faculty of Nursing

Faculty : Faculty of Graduate Studies, Mahidol University

Date of Graduation : June 14, 1982.

Abstract

The purposes of this study were to demonstrate and compare the response of body temperature after sponging, sponging with wet wrapping with wet cloth wrapping and bathing; and study the cooperation and chilling of the children which response to each method. Eighty children aged between one year and five years presenting to the out patient clinic of Siriraj Hospital with respiratory tract infection which a fever greater than 38.5°C rectally were studied. The Children were distributed into four group namely group I sponging, group II sponging with wet cloth wrapping and group III wet cloth wrapping and group IV bathing. Body temperature was evaluated at the end of sponging, sponging with wet cloth wrapping, wet cloth wrapping 20 minutes equally but body temperature was evaluated at the end of bathing 5 minutes and then every 15 minutes within an hour. The result showed that sponging, sponging with wet cloth wrapping, wet cloth wrapping and bathing have a similar effect on body temperature change. At the end of each performance the body temperature decreased by average 0.46° , 0.36°

0.55° and 0.26° respectively, the highest reduction was demonstrated 15 minutes after sponging and wet cloth wrapping by average 0.85° and 0.97° respectively, and 30 minutes after sponging with wet cloth wrapping and 45 minutes after bathing by average 0.75° and 0.66° respectively. To compare the effectiveness at various times for four therapeutic regimens. The result showed that at once, 15 and 30 minutes after wet cloth wrapping was statistically significant effective than bathing at a level .01, .01 and .05 respectively. At 45 minutes after wet cloth wrapping was statistically significant effective than sponging with wet cloth wrapping at a level .05. The majority of the children had well cooperation and had no chilling especially bathing no one had chilling.

